

Hekan strategiassa vuosille 2022–2025 kerrotaan vastuullisesta Hekasta, jossa yhdessä asukkaiden kanssa parannetaan asumisviihtyvyyttä ja asukkaiden vaikutusmahdollisuuksia. Samaa strategiaan on kirjattu kestävän kehityksen tavoitteet. Yhtenä tavoitteista on vastuullinen kuluttaminen.

Miten nämä toteutuvat asukkaiden näkökulmasta - ei mitenkään.

Hekan johtoryhmä on asukkaita kuulematta päättänyt seuraavat asiat: mattopesulat ajetaan alas, mankelit ja lingot eivät enää tulevaisuudessa kuulu pesuloiden varusteluun eikä vanhoja korjata, ”kuntosaleja” ei saa perustaa ja olemassa olevien laitteiden huolto on tehty mahdottomaksi sekä talkoolavat on rajattu vain talkoojäteille. Kestävää kehitystä ja vastuullista kuluttamista, joka parantaa asumisviihtyvyyttä?? Miten korjauskelpoisen tavaran korjaamatta jättäminen edistää kestävän kehityksen periaatteita?

Seuraavassa perustelut yleisten tilojen ja asukkaiden yhteisessä käytössä olevien palveluiden palauttamiseksi.

Mankelointi nykypäivän kodinhoidossa

Mankeli ei ole vuoden 2017 jälkeen sisältynyt uusien kohteiden eikä peruskorjattujen talopesuloiden varustukseen. Myös erillinen linko on sittemmin jäänyt pois. Vuodesta 2017 alkaen on Heka päättänyt, että olemassa olevia mankeleita ei korjata niiden rikkoutuessa.

Hekan kanta

Perusteluiksi mankeleiden poisjättämiselle varustuksesta on tarjottu verbaalisia heittoja mallia ”moderni ihminen ei mankeliä käytä” ja ilman määrällistä näyttöä väitettä mankeleiden vähäisestä käytöstä ja korjaamisen kalleudesta. Vähäisellä käytöllä perustellaan myös linkojen poistoa.

Yleistä pesutuvista

Talopesula on tämän päivän Hekassa entistä tärkeämmässä roolissa. Hekan taloudellinen tilanne on johtanut siihen, että asuntojen märkätilojen kunnostusurakat on jouduttu siirtämään dramaattisesti eteenpäin. Ns. kasettikylpyhuoneiden kunnostusväli on paikoittain noussut jopa 40 vuoteen.

Tämä jo toteutunut kehitys perustelee sataprosenttisesti pesutupien käytön kaikenpuolista edistämistä. Asuntojen kylpyhuoneiden kosteus- ja märkäkuormitus täytyisi ehdottomasti saada alenemaan. Tilanne huononee tämän vuosikymmenen aikana merkittävästi ja lisää samassa suhteessa vesivahinkokorjausten ja homesaneerausten aiheuttamia kustannuksia. Vuoteen 2030 mennessä puhumme miljoonista.

Pyykin linkoaminen ennen kuivausrumpuun/kuivauskaappiin/kuivaushuoneeseen laittoa on välttämätöntä. Matala asteisissa pesuohjelmissa (30–40 astetta), jäävät pyykki toisinaan melko märäksi. Pyykkien linkoamisella nopeutetaan pyykin kuivumisaikaa, joka on muutenkin rajallinen. Kuivatusaika on useimmissa kohteissa vain 2 h/talous kerrallaan. Pesutuvan käytön tarkoitus lienee saada pyykki kuivana pois vuoron päätyttyä.

Näin myös vältämme edellä mainittua asuntojen ja kylpyhuoneiden kosteus- ja märkäkuormitusta.

Mankeloinnin tarkastelu

Tarkastelimme asiaa asumiskustannusten, asumislogistiikan ja asumisterveyden kannalta. Lähteinä käytimme paitsi Hekan omia asukassivuja myös Motivaa ja Martta- sekä Kuluttajaliittoa.

Vastuullisuus

Vuokra-asuintalo on vastuullisuusobjektina kokonaisuus. On vastuutonta, että edistetään runsaasti sähköä vaativaa kotona silittämistä, pesutuvassa tehtävän vähän sähköä kuluttavan mankeloinnin kustannuksella.

Tilankäyttö

Mankeloidut/silitetyt tekstiilit vievät kaapeissa 30–40 % vähemmän tilaa kuin silittämättömät. Myös Hekan vuokralaisilla on sen verran kodin varustusta, että kaappitilasta on pulaa.

Asumisterveellisyys

Mankelointi tekee liinavaatteista ja pöytäliinoista sileitä ja vähentää pölyämistä. Hyvinkin siivotussa asunnossa tällä on merkitystä allergiakuormituksen vähentämisessä.

Yli miljoona suomalaista kärsii allergioista ja jopa 40 % erilaisista allergiaoireista.

Kustannusjako

Heka on yksipuolisella päätöksellä siirtänyt osan asumisen kustannuksista vuokralaisen kannettavaksi. Mankeloinnin sijaan vuokralaisten pyykkien silittäminen asuntokohtaisella sähköllä osoittaa tämän tosiasian. Hekan kyvyttömyys ymmärtää tämä, avaa huolestuttavia näkökulmia.

Mattopesulat

Heka on linjannut Heka-Yten kokouksessa 7/2020 mattopesuloiden alasajon siten, että pesuloiden koneita ei enää uusita.

Idän alueen talouden- ja hallinnonvalvoja teki tekemässään tarkastuksessaan seuraavan huomion yleisten tilojen huolto- ja korjauskustannuksista:

Yleisten tilojen korjauksiin on käytetty vuonna 2022 lähes 900 000,00 euroa, joten mattopesuloihin on käytetty tuosta summasta promillen verran. Kohteita on siis kolme (3): Kontulassa Sakara 2 ja Kivikonkaari 37, sekä Vesalassa Tuuskalantie15. Kontulan kohteissa korjauksia mattopesuloihin oli tehty yhteensä alle 1 000,00 eurolla ja Vesalassa noin 600 eurolla. Tältä korjaustililtä löytyi runsaasti myös vuosihuoltolaskuja.

Korkeat korjauskustannukset eivät ainakaan ole peruste mattopesuloiden alas ajamiseksi.

Samassa tarkastuksessa kävi ilmi mankeleiden vähäiset lähes olemattomat korjaustarpeet: lähinnä lakanoiden jumiin jäämisiä, jolloin on tarvittu kiinteistöhoitajan apua sekä pesulan laitteisiin eli pyykinpesukoneisiin on tehty ohjauskorttien vaihtoja ja normaaleja vuosihuoltoja.

Asukkaiden kanta

Edellä esitetyillä perusteilla asukkaat edellyttävät, että mankelit ja lingot palautetaan talopesuloihin ja mattopesuloiden alasajo lopetetaan.

Hekan kohteissa olevat kuntoilutilat

Vuonna 2019 Jaana Närö ilmoitti, että Hekan kohteissa oleviin kuntoilutiloihin ei saa määrärahoilla ostaa uusia kuntosalivälineitä, vanhoja ei korjata eikä tietystikään uusia kuntoilutiloja saa perustaa.

Jaana Närön pääargumentti oli: "Heka ei ole kuntosaliryittäjä" ja lisäväittäminä, että "joka puolella Helsinkiä on edullisia kunnallisia kuntosaleja ja mahdolliset käytössä syntyvät vahingot voivat tulla Hekan vastattaviksi".

Tämäkään päätös ei perustunut ympäristö- tai vaikuttavuusarvioon.

Yleistä

1. Helsingin kunnalliset kuntosalit ovat kaupungin uimahallien tai muiden liikuntapisteiden yhteydessä. Vain nämä salit ovat erilaisin perustein luokiteltavissa edullisiksi ja ovat poikkeuksetta julkisen liikenteen vaikutuspiirissä eikä niitä todellakaan ole joka puolella.
2. Yllämainittujen liikuntapisteiden aukioloajat eivät ole optimaalisia varsinkaan vuorotyötä tekeville. Käyttökerran kustannukseen on varsin usein lisättävä meno-paluumatka julkisella liikenteellä.

Kohdekohtaisesti

1. Kuntoilupisteiden tilat kohteessa ovat poikkeuksetta alun pitäenkin merkitty asukastiloiksi. Tällaisten tilojen käytöstä tulee asukkaiden saada päättää oman tarpeensa mukaan.
2. Päätöstä tehdessään Hekan johto ei edes yrittänyt arvioida olemassa olevien kuntoilutilojen määrää ja niiden käyttöasteita.
3. Myöskään ei tehty arviota siitä mikä olemassaolevien kalusteiden käypä arvo oli päätöstä tehtäessä. Päätöshän merkitsee, että 1 500 euron monitoimilaite muuttuu käyttökelvottomaksi, kun siihen ei voi uusia vajereita hintaan 40 euroa. Olisi ollut kohtuullista arvioida, kuinka paljon omaisuusarvoa päätöksellä hävitetään.

Asukkaiden kannalta on ilmeistä, että kohteiden vaatimattomia kuntoilutiloja käyttävät varsin laajasti lievästi liikuntarajoitteiset, pienituloiset sekä varsinkin kolmivuorotyötä tekevät asukkaat.

Yhteenveto

Esitämme, että Heka peruu kuntoilutila- ja kuntovälineitä koskevan päätöksensä ja näiden tilojen käyttöperiaatteista päättäminen siirretään alueiden yhteydenpitoryhmien hoidettavaksi.

Esitämme myös yhteydenpitoryhmien tehtäväksi laatia yhteiset käytösäännöt, joissa huomioidaan tilojen käyttöturvallisuus sekä vastuut.

TOSIASIAT LAVOJEN KOHDALLA

Taustatietoja

1, Hekan sekalavan kilpailutettu hinta (purkupainosta riippumatta) on **350 € + alv = 434 €**. Tämä tieto on tarkistettu lavoja toimittavalta yritykseltä.

2. Syntynyt **500 000 €:n** säästö, että kohteet ovat vuoden aikana tilanneet **1 150** kappaletta vähemmän lavoja kuin ennen talkoolavojen kieltämisen. Jokainen kohde olisi tämän mukaan saanut **2,27** lavaa vähemmän. Koska luku ylittää luvun 2, täytyy tässä olla jokin lasku- tai tiliointivirhe. Vähennys ei voi olla suurempi kuin 100 %.

3. Talkoolavojen kuormapaino ylittää harvoin **1 000 kg**, joten arviohintaa erilliselle talkoolavasopimukselle olisi luokkaa **370 € + alv = 458 €**. Julkisesti kilpailutetuissa lavoissa ovat mukana myös hiekotussepele- ja remppalavat, joiden kuormapaino on usein ~ **3 000 kg**.

Ehdotus

Talkoolavojen saannin muuttaminen tarveperusteiseksi. Päätökset jakoperusteista tekisi aluekohtaisesti yhteydenpitoryhmä annettujen esitysten pohjalta.

Muuntujia olisi vain kaksi:

- asuntojen lukumäärä
- kohteen ikä (karkeasti, alle 10 v ja yli sen)

Talotyypillä ja alueella ei ole ratkaisevaa merkitystä. Ehdotamme asian tarkempaa selvittelyä alueellisille yhteydenpitoryhmille, jotka voisivat myös laatia kaikille alueille yhtenäiset käytännönohjeet.

Helsingissä, 14.8.2023

Vuokralaisneuvottelukunnan puolesta

Tiina Backström

Vuokralaisneuvottelukunnan puheenjohtaja